

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 .
Pe o lună . . . 2 .

Nrul de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrise nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

✿ Episcopul Nicolae Popea.

Învăluți în zăbranicul negru al durerii, cădem în genușchi la racla unuia din cei mai credincioși, mai luminați și mai curați fii ai neamului nostru. Cu moartea episcopului Nicolae Popea se încheie o viață lungă și glorioasă ca o epopă.

S'a stins cel mai credincios reprezentant al duhului aceluia arh ereu care în amintirea noastră a tuturor a primit aureola îndoită de sfânt al bisericii și sfânt al neamului nostru.

Nu vom alerga la cuvinte cari oricât de mari, și de pline nu pot spune ceea ce pot spune faptele. Vom aminti deci două epizoduri din viața episcopului Popea. În anul de vijelie 1848 românii din Brașov au format o »gardă națională« pentru a da ajutor oastei împărătești împotriva insurgenților săcui și unguri. În fruntea gardei se afla însuși Nicolae Popea. Garda e strătorată și închisă de puterea covârșitoare a dușmanului fanatic în cetatea Branului din valea atât de romantică a Timișului. Căpitanul Nicolae Popea îndeamnă la rezistența dâră pe bravii brașoveni credincioși împăratului și banda de resculați este respinsă și trebuie să se retragă.

Epizodul acesta extraordinar de interesant ni l arată pe episcopul Popea dintr'o parte nouă cu desăvârșire și foarte însemnată. Vedem din acest episod cum episcopul Caransebeșului nu și-a apărut neamul numai cu condeiul, ci și cu sabia în mână. Acest episod este merit să înalțe și mai mult în ochii noștri pe Nicolae Popea care în felul acesta intră și în rândul nemuritorilor luptători pentru drepturile neamului nostru în 1848: Iancu, Axente, Balint etc.

Poate mai strălucit a fost episodul al doilea. La celalalt capăt al vieții sale, în anul 1900, episcopul Nicolae Popea este ales pentru meritele sale științifice membrul celei mai înalte instituții culturale a neamului nostru, al »Academiei Române«.

A fost un tablou a cărui strălucire și măreție abia își mai găsește părechea în istoria noastră. În ședința plenară a »Academiei Române« într'o adunare care înmănușea tot ce cultura noastră avea mai ales și mai de seamă, în fața M. Sale regelui încoronat al României suverane, episcopul Caransebeșului se ivește cu podoaba-i de plete ninse, îm-

brăcat în ornat de gală, în reverendă violetă și aveă, cum spuneă corespondentul acestui ziar în București, o înfașare de o frumățe profetică.

Eră un aspect admirabil de a vedea atâtea mărețe figuri la un loc, cei mai mulți bătrâni și martori ai zilelor glorioase, urzitori de fapte neperitoare, aproape fiecare o pagină în istoria noastră contemporană. Și văzând pe P. S. Sa Popea în mijlocul acestor nemuritori, oricine a putut fi convins, că porțile »Academiei Române« s'au deschis celui mai vrednic tovarăș al lor, celui mai demn fiu de astăzi al Transilvaniei noastre.

Iar când, după discursurile președintelui Petre Poni și a însuși M. Sale regelui Carol, ascultat în picioare, s'a ridicat episcopul Popea, glasul lui tremurător de emoțiune răsună vestind gloria României.

»Sunt cincizeci de ani, de când n'am mai fost pe aceste mândre plaiuri — zice P. S. Sa — și câte s'au schimbat de atunci în România. Ce progres colosal pe toate terenele a știut să realizeze aceasta țară în scurtul interval de 50 de ani și această mai ales grație aceluia bărbat trimis de providență care astăzi e în fruntea noastră, grație M. Sale regelui Carol I...«

Tunete de aplauze subliniară aceste bine simțite cuvinte de introducere ale vorbirei Sale.

După omajul adus reîntemeietorului României, episcopul Popea a rostit discursul său de recepțiune despre »Andrieu Șaguna«. A fost o lucrare clasică, importantă din punct de vedere istoric și epocală din punctul de vedere național.

Timp de două ceasuri ilustra adunarea a urmărit cu interes încordat cum bătrânul episcop, transfigurat de amintirea trecutului pe care îl zugrăvea limpede și simplu și de emoțiunea marelui moment ce trăia, arăta împrejurările umilite din cari Andrei Șaguna a ridicat biserica ortodoxă din Ungaria la înălțimea unei biserici moderne democratice și naționale, un scut al naționalității noastre.

Și a fost un moment înălțător, când la sfârșitul discursului, M. Sa regele Carol purtătorul coroanei de oțel a întins mâna purtătorului de mitră arhierască, simbolizând astfel unirea pu-

terii de stat cu puterea sufletească a bisericii.

Intre aceste două pietre de hotar se întinde vicața lui Popea. Ele sunt legate printr'o linie dreaptă și lămurită dela care episcopul Popea nu s'a abătut niciodată. Aceasta e încă una din notele caracteristice lungii sale vieți. Ea e albă și curată și nici o pată ori cât de mică nu o întinează.

Toată viața Sa, episcopul Popea a fost unul din aderenții cei mai statornici ai programului și partidului național. În dieta Ardealului, în senatul împărătesc, în conferența națională dela 1881 unde a prezidat, în camera magnaților episcopul Popea a fost pretutindeni, reprezentantul franș și hotărât al naționalismului românesc.

Ar fi greșit și nedrept a-l judeca după anii cei din urmă ai vieții Sale, copleșită de slăbiciunile bătrănelor. Viața și faptele unui om nu pot fi cântărite după epoca de decădere fizică, fatală fiecărui organism omenesc.

Oricât de frumoasă ar fi o zi, ea trebuie să aibă un amurg. Dar noi vom privi personalitatea lui Popea la lumina faptelor sale dănuitoare. Iar acum când sufletul său să pierde și se topește în neant, în fața rămășițelor sale pământesti rugăm pronia cerească să-i hărăzească odihnă și să-l încununeze cu aureola nemuririi.

Biografia episcopului Popea.

Nicolae Popea s'a născut în 17/29 Febr. 1826 în Satulung de lângă Brașov. A urmat clasele liceale în Brașov și Blaj, a făcut facultatea de drept în Cluj și teologia în Viena. La începutul erei absolutiste a intrat în serviciul administrației. Șaguna l-a hotărât să primească slujba de secretar al conzistorului din Sibiu și profesor de teologie. Rând pe rând a fost înaintat protosinel, arhimandrit. În 2/14 Iulie 1889 a fost ales episcop de Caransebeș. Episcopul Popea a luat parte la toate luptele noastre naționale și a luat parte vie și la viața noastră culturală. În anul 1863 a fost deputat în dieta Ardealului și în senatul împărătesc. În anul 1881 a prezidat conferența națională și a fost președintele comitetului național. În anul 1900 a fost ales membru al Academiei române. Discursul său de recepțiune rostit în fața regelui Ca-

rol a fost un frumos memoriu asupra lui Andreiu Șaguna.

Scrierile sale mai însemnate sunt: »Vechea mitropolie a românilor din Transilvania și Ungaria«. »Biografia arhiepiscopului și mitropolitului Andreiu baron de Șaguna«. »Memorandul lui Andreiu baron de Șaguna«, o colecție de acte și documente privitoare la activitatea lui Șaguna.

„Tribuna“ la Caransebeș. Cu prilejul dureros al morții P. S. Sale episcopului Nicolae Popea, redactorul nostru dl Sever Bocu a plecat azi dimineața la Caransebeș pentru a reprezintă acolo ziarul nostru.

Conferința interparlamentară. A cincisprezecea conferință interparlamentară va avea loc în 9-12 Septembrie la Berlin. Un grup de 40 de deputați unguri în frunte cu contele Apponyi va lua parte la ședințele conferinței. Contele Apponyi va lua parte la desbateri și va rosti un lung discurs. Grupul unguresc va invita conferința ca să-și fie viitorul ei congres la Budapesta.

Felicităm pe deputații unguri de această bună idee, căci numai venind în Ungaria, membri conferinței s'ar putea convinge de adevărul cuvântărilor rostite de contele Apponyi.

Pentru martirul bosneaci. În ședința de alaltăieri a consiliului comunal s'a pus la ordinea zilei și s'a adoptat propunerea adoratului și fostului deputat liberal al cercului Făget, Nemes Zsiga, în cari cere liberarea cât mai grabnică a gazetarilor bosnieci, prizonieri în cetatea Aradului. Protestează contra știrbirei demnității statului. Cere ca consiliul întreg să dea recurs la parlament și să protesteze că tocmai orașul Arad, al cărui nume însuși simbolizează ideea libertății!!! și a independenței să fie pătat și compromis. Ni-ar impresi nă mai mult și am crede în sinceritatea dlui Nemes, dacă căluzit de aceste nobile principii, ar propune liberarea din temnițele din Seghedin și Vaș a martirilor celorlalte popoare asuprite din țară.

Acțiunea deputaților slovaci. Paralel cu campania de adunări de popor pentru votul universal, inaugurată de deputații noștri, va merge acțiunea deputaților slovaci.

Într-o conferință ținută la Turceanski Sv. Martina, ei au stabilit programul adunărilor de popor ce vor ține. În 30 Aug. vor vorbi deputații Skiciak, în cercul de Bolsó, Bella în Liptovski Sv. Mikulas, Blahó în Szentjános. În 6 Sept. vor vorbi deputații Milan Ivanka condamnat de curând la un an închisoare, în Bazin, Milan Hodzsa la Kulpin și Martin Kollar la Nagyszombat. Pretutindeni se vor adopta moțiuni pentru votul universal.

Salutăm cu căldură acțiunea deputaților slovaci cari lucrează precum în parlament, așa și afară de el în mod paralel cu deputații noștri, dovedind încă odată solidaritatea ce unește toate popoarele din țară.

Rane dureroase.

De Dr. Gh. Ciuhandu.

Publicistica noastră a atins, în zilele din urmă poate că cu mai mult sânge dar la tot cazul cu mai multă îndreptățire, decât în trecut, chestiunea formării sufleteste a tinerimei noastre dela școli, punându-o uneori în apropiată legătură chiar și cu unele scăderi ale vieții noastre publice de astăzi.

Și a făcut foarte bine, că s'a ocupat de această chestiune, pentru că nu este numai de ordin familiar, ci și de interes obștesc pentru noi românii întrebarea, că în ce instituție, și în ce direcțiune se formează individualitatea sufletească a tinerimii noastre.

O chestiune importantă ca aceasta, însă, nu poate fi rezolvată de abia prin câțiva articoli de ziar. Ea reclamă stăruință continuă precum și cuvântul tuturor acelor, cari pot contribui cu ceva, cât de cât, la îndrumarea discuțiunii teoretice și la îndrumarea spre bună rezolvare, a scăderilor constatate în organismul vieții noastre publice românești.

Pentru a te înflora de pustiirea sufletească, rezultată din școala străină mai nouă, dar mai ales de perspectiva în viitor cu o tinerime crescută în școli străine, — este de

ajuns să vezi ceea ce bate prima oară la ochiul atent al sufletului oricărui român neprihănit, că ne coplescește graiul străin: pe stradă, în familie, în conversația privată — pretutindenea doar...

Cine sunt propovăduitorii acestui curent bolnav ce ne palmuiește și scoate afară graiul nostru românesc, dulce și frumos? Sunt tinerii cari, din nenorocire, au cercetat de jos până sus școli străine, cu deosebire maghiare. Sunt ei, ceice s'au dat acestui rău obicei — de a-și neglija și nesocoti limba — nu din rea voință, ci pentru că n'au avut prilejul a și-o însuși și vorbi perfect, cari apoi, din comoditate ori din sala pânei de toate zilele, nu revin ori nu mai pot ajunge la cultivarea ei.

Nu generalizăm răul; ci numai indicăm un rău îndeobște cunoscut, pe care până aci puțini și puțin l-am luat în seamă, și care a ajuns deja proporțiile de a impune o oareși care măsură de îngrijorare în fața viitorului, mai apropiat ori mai depărtat.

Acest stadiu — al nesocotirii limbei și a necultivării ei — este, în procesul dezvoltării psihologice a chestiunii ce ne preocupă, criteriul cel mai nefindoiș, că stăm în fața unei primejdii, — și este primul pas sigur al cuceririi noastre din partea străinului, cu a căruia limbă ți-ai schimbat, și încă de bună voie, limba ta proprie.

Iar primejdia acestui paș este cu atât mai rea, cu cât în cazul de față, nu ai a face cu un bun pierdut prin silă împrejurărilor nefaste și la care să mai ai dreptul revendicării, — ci e o vorbă de o cesiune din buna voie, din care, în a doua ori cel mult în a treia generație, va putea să urmeze lăpădarea formală de neamul, din care a eșit un atare individ imperfect din punctul de vedere al sentimentelor și culturai românești.

Terenul ce ni-l trage de sub picioare cultura și graiul străin trebuie, deci, recâștigat cu ori ce preț. Aceasta e chestie nu numai de demnitate națională, ci și de viitor pentru neamul nostru. Cu cât mai îngrabă ne

FOIȚA TRIBUNEI.

„Convorbiri de Luni“.

Scrisoare.

— Unui călător. —

Imi scrii din Tirol, din castelul Amras dela Innsbruck, fermecat de toate câte vezi.

Scrisoarea ta a întezit în mine flacăra nostalgiei pentru drumuri depărtate. De câteori citesc sau văd lucruri, cari îmi deșteaptă dorul de drum, sufăr.

Știi tu neastâmpărul lui Goethe înainte de a vedea Italia?

Ah și anul acesta picioarele îmi sunt iarăși legate. Nu știu ce ași da aceluia care ar sfărâma lanțurile ce mă leagă, ca să pot sbura acolo, unde bat nervoase aripile gândului.

Eu sunt ca norul călător.

Gând eram mic, Dumineca, tata mă lua de mână și mă plimbă departe prin locurile frumoase dela marginea Bucureștilor și așa el cultivă în mine gustul de a călători.

Băețag purtam pălăriețe de pae — aduse pe vremuri din Viena — cu numele lui Teghetoff panglica dinprejur. Când mi-au spus că Teghetoff fusese marinar — vislital amiral austriac — mi-se părea că eu însu-mi am corăbii și călătoresc pe mările cele frumoase și mai ales spre „chateau d'Iff“ despre care cetia tata pe atunci.

La 10 ani îmi dete să citesc „Plutașul“ de Gerstäcker și atunci cunoscu aventurile lui Jack,

— cel dintău călător al meu — și descrierea frumoaselor ținuturi americane.

Tot pe atunci îmi petreceam vacanțele de copil la țară, într'un sat frumos pe malul Sabarului.

Într-o seară, mai mulți copii punem la cale o expediție eroică. Să plecăm în Africa. Seara când caii trebuia să plece la iarbă, încălecarăm pe ei și pornirăm. Intunecul însă, ne prinse pe aproape la „Moara Sârbilor“. Acolo feciorul țiganului dela curte, care eră printre noi, ne îndemnă la un pic de odihnă. Descălecarăm, apoi ne tolănim haiducește pe șuba vizitiului, luată din brașoveanca de sub șopron a moșului nostru, iar cailor le luarăm căpestrele și-i lăsarăm să pască liberi între răchițele moarei... ca 'n povești.

Cu cât însă noaptea se adância cu atât frica ni-se prindea de inimă și într'un timp când trosni o pușcă din dosul moarei părăsite, tupilarăm capul unul într'altul și înțepenirăm așa — noi teribili exploratori africani.

Târziu răsună o goană de cal, și la vâlvoarea lunei, unul din noi ridicând capul, văzu apropiindu-se, un om călare, ca o nălucire din basme.

Eră un argat, trimis să ne dea de urmă și care ne găsi asudați de frică unul într'altul lângă sălciiile moarei, departe de Africa pe care o visam.

Acasă aventura noastră, ne lungi urechile.

Pe Robinson l-am cunoscut târziu.

O farmecul călătoriei! Bine-a zis un scriitor: de multe ori numai gândul e un farmec.

Da, am fost fermecat, când școlară am cetit întâia oară Odisea și când mă gândeam la drumu-

rile corăbierilor Fenecieni cari mergeau spre Thule din vis, dincolo de coloanele lui Hercule.

De câte ori n'am simțit pe mine traista și manta de pelerin.

Pribeșile traverilor medievali, mă furau ca un vis, ca o poveste frumoasă.

Cu cărțile călătorilor am petrecut întotdeauna dela Gerstäcker până la Goethe și Taine.

Călătorind cunoști lumea și pământul e frumos numai dacă l-ai văzut.

În Lubock am cetit cândva că un biet abate se îmbolnăvise greu. Într-o zi îi fu rău. Avea năluci. I-se părea că moare și îngerul mântuirii apropiindu-se de el îl întrebă: „Ei d-le abate ce zici de pământul cel frumos pe care îl părăsești?“ Și abatele care toată viața lui vorbise numai de ceruri, băgă de seamă, că n'ar fi avut ce să spuie, pentru că nu văzuse mai nimic de pe pământ.

Însănătoșindu-se, abatele își luă toiagul, închise ușa chiliei și porni din Franța ca un Amiens medieval, să cutriere lumea. Emerson sau altcineva îl găsi în munții Americii.

Lumea e o carte vie în care numai călătorul poate să citească.

Omul cel mai bogat e acela care a văzut multe și pe care nimeni nu-l poate împiedeca de a zice: țara aceasta e a mea, lacul acesta, muntele acesta, riviera aceasta rodnică și caldă, castelul, ruina, marea, insula, comorile de artă, marmura aceea, Cendrillon — fata frumoasă care paște caprele, gărița aceea plină de umbră și de dăburi înșelătoare, florile Alpilor... tot ce văd și-mi place e al meu.

vom așterne pe lucru în aceasta privință, cu atâtă mai bine. Pentru că e vorbă nu numai de molipsirea de astăzi a tinerimei noastre prin cercetarea, exclusivă în foarte multe cazuri, a școlilor ungurești saturate de un șovinism bolnav, și prin predilecta cultivare a graiului străin în viața și în familiile noastre; — ci e vorbă și de aceea, că ni-se furșează, pe nesimțite și fără cuvânt de protestare, o mentalitate și simțire străină de sufletul și viața noastră românească de până aci, care într'un moment dat pot deveni fatale.

Cei buni și luminați ai neamului nostru, cărora le prisosește timpul și au și înțelegerea luminoasă a lucrului, ar face servit neasemănat de prețuit societății noastre românești, dacă s'ar ocupa cât mai temeinic de chestiunea de sub întrebare.

Aceasta se impune, de sine înțeles, chiar și din considerarea, că cu toții ne vâierăm de înăsprirea referințelor vieții noastre publice; că »dușmanul« politic ne înfrânge și ne zugrumă școala și — prin ea — cultura românească; că ne pune pedeci în calea dezvoltării forțelor noastre culturale și etnice...

Dar tânguirile numai, sunt lucruri băbești. Prin tânguiri nu facem ispravă, ci numai prin o apărare vrednică.

Și tocmai fiindcă astăzi lupta se dă în numele și prin armele culturii, — cea mai elementară datorință a noastră, a tuturor, este să ne închidem din calea primejdiei, de a mai întrebuiți în casele noastre, în familiile noastre și la convenirile noastre, arma graiului străin. Acesta este »cuiul străin« și până nu se va lua lupta fățișă și hotărâtă contra acestui rău nărav, și până nu va fi estirpat în deplinul câștig de cauză al limbii noastre, puțini sorți putem avea, că cauza sfântă și mare și dreaptă a neamului nostru va fi scoasă la biruință.

Ce este, așa dar, de făcut?

Noi toți, ca particulari, dar mai vârtos presa noastră românească să nu lase lucrul ballă, ci — cu cuvintele dragostei ori cu a

condeiului asprime, după trebuință — să îndrume tinerimea noastră, cât numai se poate, la școli românești, — înțelegem aci școlile noastre medii.

Școlile aceste sunt chemate — că doar' pentru noi sunt rădicate — să pună bază la formarea individualității sufletești: religioase și culturale românești a tinerimei noastre, pentru că dânsa, ajunsă la vremea sa în rost de fruntași și conducători ai poporului, de acest ideal să se pasioneze, în acela și prin acela să trăiască și să muncească.

De notat sunt în afacerea de față două lucruri: însuflețirea pentru cauza neamului și culturii noastre românești nu ni-o poate da nici o școală străină, — și că în respectul însușirii limbii patriei — ceea ce se accentuează mai mult ca motiv al purtării tinerimii noastre pe la școli străine — școlile noastre, grație referințelor de azi, dau prilej de ajuns de-a învăța aceea limbă în măsura trebuințelor noastre cetățenești (că dirigători tot nu încapem!) și în măsura de a nu perde din vedere exigențele vieții noastre românești. De aci rezultă, să îmbrățisem școalele noastre românești cu mai multă dragoste, pentru că în interesul nostru obștesc este, ca tinerimei noastre să i-se dea creștere românească, pentru că și ea să-și poată înțelege rostul și a-și împlini misiunea publică, la vremea sa.

În pragul unui nou an școlar fiind, se așteaptă așadar cu toată stăruința, ca părinții români, conștii de misiunea lor, să-și ducă fiii la școli românești.

„Astra“ la Șimleu.

Discursul dlui Andrei Bârseanu, vice-președintele Asociației, rostit la deschiderea adunării generale.

Pentru a doua oară se întrunește însoțirea noastră culturală în aceste locuri istorice, unde odinioară a răsunat tuba romană, când vulturii dela Tibru își luaseră sborul, ca să sfășie bălaurii dacici și astfel să pună temelie poporului românesc.

Ia-ți desaga și pleacă. Jungfrau îți va defini »sublimul«. În tăcerea ghețarilor de acolo, vei simți liniștea de dinainte de Creațiune. Mergi în Vierwaldstäter ca să cunoști pământul și lacurile pe cari s'a jucat odinioară cea mai mișcătoare dramă omenească, dar să și vezi cele mai sublime priveliști cari au îmbătat sufletul lui Schiller și ochii lui Ruskin și Tyndall.

În Berna ai să vezi Evul Mediu și noaptea vei văsa ruguri și cavaleri, înlăuntru castelelor înegrite de vreme.

În Zürich caută urmele lui Lavater, în Geneva pe-ale lui Calvin și Rousseau în toate muzeele de pictură pe Calame și Berthoud și pretutindeni pe-ale celui mai sfânt învățător omenească: bunul Pestalozzi.

Dar acolo în fundăturile Alpilor înegrite de brazi, mai totdeauna e ceață ca la Rosmersolm. Soarele se arată rar ca în dramele lui Ibsen.

Nu-ți pese. Lumina libertății licărește pretutindeni, în fiecare castel, în fiecare colibă, în fiecare suflet...

Sinaia.

Gh. D. Mugur.

Punând piciorul pe pământul acesta clasic, fără voia noastră ne simțim transpus cu 18 veacuri înapoi și pare că vedem înaintea ochilor noștri sufletești cohorte romane înaintând biruitoare sub conducerea centurionilor și a tribunilor militari, vedem aquila romană înălțându-se triumfătoare pe ruinele satelor și orașelor dacice, pe Dacul cerbicos îngenunchiat de Romanul învingător; vedem apoi, cum numărâși coloniști din diferite părți ale vastului imperiu, guvernate de metropola dela Tibru, se așează în câmpiile lipsite de locuitori ale provinciei de curând cucerite, cum se ridică sate și orașe nouă în locul celor dărimate, cum se înalță valul de apărare și se croiesc tabere întărite, cum se aștern drumuri nouă, dintre care unul ajunge dela Istru până la Porolissum, în părțile acestea de miază noapte ale frumoasei provincii, cuprinse de marea împărat. Admirăm geniul roman, care nu se mulțumește a cuprinde numai aceste frumoase ținuturi, ci caută totodată a le face părtașe culturii romane: Câmpiile se acoper de lamuri bogate; munții încep a răsună de loviturile băieșilor, cari caută a scoate la iveală comorile ascunse în lăuntru pământului; se împodobesc cu temple, băi, teatre și amfiteatre; meseriașii întruniți în colegii își lucră cu hârnice meseriile lor; mercatorii schimbă mărfurile provinciei cu ale neamurilor învecinate: luntrașii plutesc cu sare, grâne și lemne pe undele gălbui ale Marisului, ale Tisiei și ale vecinului Samus; argintarii din piețele târgurilor abia răsbesc a schimbă monedele, care curg din toate părțile lumii; preoții aprind jertfe pe altare și înalță imnuri de laudă Zeilor memoritori, cari au revarsat atâtă îmbelșugare peste »Dacia fericită«.

Dar iată, că nori negri încep a se arăta din toate părțile. O furtună cumplită se pornește din Miază-noapte și din Răsărit. Neamuri noi, dornice de pradă, năvălesc asupra provinciei înfloritoare. Întreagă împărăția romană se clatină. Împărății îngrozii retrag legiunile dincolo de Dunăre și atunci neamurile străine, în tocmai ca un potop, se revarsă asupra Daciei romane. Câmpiile sunt pustiite, orașele și satele prădate și dărâmate până la pământ, cultura romană e nimicită, iar bieții coloniști sunt siliți a-și căuta scăpare în sinul munților și în urma lor, cum zice poetul:

„Cade-o noapte 'ntunecoasă,
Noaptea oarbă, fioroasă
Ca fundul pământului,
Ca taina mormântului“.

Iar după veacuri întregi, când lumea începe a se mai liniști, când întunerecul începe a se mai împrăști, și când păstorii dela munți se coboară iarăși la șes, ca să îngrijească dia nou agrii părintești, iată că alte neamuri au luat stăpânirea peste ținuturi locuite odinioară de strămoșii lor, se ridică clase noi de oameni, cari iau conducerea țării în mâinile lor, se fac legi noi și urmașii domnilor de odinioară ajung aproape robi în pământurile strămoșești. Și robia aceasta ține iarăși veacuri îndelungate, veacuri de suferințe și de întunec, până când un vânt nou începe a bate prin lume, vântul mântuitor al libertății, care sfarmă lanțurile, împrăștie negura întunecului și face din robul umilit om conștin de demnitatea ființei omenești.

Iată, cum locurile clasice, în care ne aflăm, ne-au făcut, cu voie, să aruncăm o privire asupra trecutului nostru.

Trist și dureros a fost acest trecut și nu odată în cursul lui a fost în cumpănă chiar existența neamului nostru. Și dacă cu toate aceste românești a putut trăi ca Român până în ziua de astăzi, păstrându-și numele său strămoșesc, obiceiurile sale deosebite, portul său caracteristic și mai presus de toate aceea comoară nestimată, moștenită din moși din strămoși, care-l deosebește de toate celelalte neamuri împrejmuitoare și care este cea mai strălucită dovadă a originii sale nobile: limba românească, are a mulțami, pe lângă vânoșia elementelor din care a fost plămădit, credinței sale nestrămutate în Dumnezeu și conștiinței sale alese, conștiință, care nu l-a

Da, lumea este acelu ce-a văzut-o, căci în înțeles ideal pământul și toate ale lui, sunt ale aceluia ce știe să se bucure de ele; de asta Kingsley numia un ținut fermecător de pe-o coastă caldă: grădina mea de iarnă“.

Cați nu zic: Italia mea, Parisul meu, frumoșii mei Alpi!...

Și cine nu are dreptate?

Nimeni însă nu poate zice: raiul acesta e numai al meu, femeia aceasta e numai a mea, — pentru că toți le putem stăpâni cu inima și stăpânirea inimei e singura adevărată.

Pe frumoasa Antoaneta n'o desfătă numai Ludovic al XVI, ci mii de inimi îi împleteau ghirlande de dragoste în visul lor. În câte inimi nu trăia d-na de Recamier. Și în câte inchipiri Venera de Milo, grațiile lui Canova, Laokoon sau Madona dela Sedia nu împodobesc palatele visurilor lor?

Ce bogați sunt călătorii!

Ce bogat ești și tu care îmi scrii din Amras și te pregătești iarăși de drum.

Din țara lui Hofer vrei să mergi în țara legendei lui Tell.

N'o cunoști?

E o patrie fermecătoare.

Cal dinții atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás és T-sa — măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmură, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21. Telefon 662.**
Filiale: Nagyvárad, Gygyóben, Déva și Bánputak.

părăsit nici când și care i-a dat putere, să înfrunte primejdii cele mai mari.

Dar pe lângă credința în Dumnezeu trăinicia și statornicia dovedite în cursul atâtor veacuri, încă o însușire caracteristică a însoțit poporul nostru în tot trecutul său atât de viforos și aceasta este dorul său de lumină, niziunța sa spre învățătură.

În timpurile mai vechi ale iobăgiei, când școala era un privilegiu al claselor stăpânitoare, când știința era o îndeletnicire mărginită la un număr retras de oameni, singurul loc de învățătură al românului era biserica, care-l mângăia cu sfințele sale înxățături în năcazurile sale, îl întărea în clipele de desnădejde și față de care tocmai pentru aceea se alipea din ce în ce mai mult.

Îndată ce însă sosiră vremuri mai bune, îndată ce pe tronul țării se urcară domnitori cu suflet bun și luminați, cari lăsară să pătrundă o vază de lumină și la iobagul încătușat, dorul de învățătură prinse rădăcini adânci în inima românului și în toate părțile țării începură a răsări întocmai ca seara stelele pe cer, una câte una acele școluțe acoperite cu șindrii, cu paie sau cu stuf, în care se învăță carte românească de copii țărănilor români, la început lie și numai Bucoavna, Ceaslovul și Psaltirea, cu slovele lor cirilice. Iar după ce ideile de libertate și egalitate, răsărite în țările Apusului, pătrunseră și în văile umbroase ale Carpaților, după ce iobăgia se desființă și o viață lăunșă părea, că începe pentru popoarele din această frumoasă țară, setea de lumină se aprinse și mai mult în inimile românilor, așa încât istoria poporului nostru din ultimele două veacuri nu este altceva, decât niziunța dela întunec spre lumină, lupta nobilă a unui popor pentru înălțarea din umilința trecutului, prin știință, prin învățătură, prin cultură.

Și câte jertfe, câte silințe nobile, câtă abnegațiune se depuseră în această luptă pentru lumină!... Miile de școli populare, de care dispunem astăzi, cele câteva școli secundare de băieți și de fete, institutele pentru pregătirea preoților și învățătorilor, feluritele însoțiri culturale — sunt tot produsele acestui dor de înaintare prin lumină, prinosul adus de neamul acesta de iobagi pe altarul culturii și care va forma pentru totdeauna cel mai înalt titlu de glorie a lui.

Nu din prisosul averilor fundale, adunate de veacuri, s'au făcut toate acestea, nici din comorile stoarse dela alții, ci din obolul fostului iobag, pe cari mulți îl țineau până ieri alaltăieri incapabil de o idee mai înaltă și de un sentiment mai ales, din sudoarea vărsată de el pe odorul dător de hrană, din opintirea aproape supraomenească a brațelor lui, din filerul văduvei, pe care Mântuitorul Hristos l-a prețuit mai mult, de cât banii de argint și de aur vărsați cu îngâmfare de cei bogați în visteria bisericeii.

Cu toții cunoașteți povestea populară despre »Prăslea cel voinic și merlele de aur«. Când Prăslea voiește se iasă de pe țărâmul celalalt, cel întunecat, la lumină cu ajutorul Sgripsoroaicei, pe aripele căreia se află și căreia îi făgăduise, că-i va da în sborul ei o sută de bucăți de carne ca să nu slăbească din puteri și când tocmai aproape de gura peșterii uriașe i-se sfârșește carnea și este gata să cadă iarăși în întunec, el nu se mai gândește mult, ci scoate paloșul din teacă și taie o bucată de carne din coapsa lui, pe care o dă Sgripsoroaicei.

Poporul român în niziunța sa de a se ridica din întunec la lumină, nu arareori a făcut în tocmai ca Prăslea, — cu singura deosebire, că bucată de carne n'a fost lăiată din coapsă, ci din peptul său. Și dacă istoria viitoare va fi în adevăr nepărtinitoare, va trebui să recunoască cu laudă aceste jertfe pline de abnegațiune, aduse de poporul nostru pentru înaintare prin învățătură, iar cronicarul viitorului va trebui să completeze pe contoporanul lui Meteiș Corvinul, zicând: »Se pare, că poporul acesta nu s'a luptat atât pentru viață, cât pentru păstrarea limbei și a culturii sale naționale.«

Un product al niziunței acesteia spre lumină este și însoțirea culturală în numele căreia ne-am adunat astăzi aici. Intemiată înainte de aceasta cu 47 ani, ea a fost menită de urzitorii ei sprijinire: tinerei noastre literaturi naționale și răspândirei învățăturii în straturile cele mari ale poporului.

Cu deosebire scopul acesta din urmă l-au avut în vedere fericirii întemeietori ai însoțirii noastre și în privința aceasta »Asociațiunea« a și isbutit

a faptului că e ceva în restimpul de aproape o jumătate de veac, de când viețuește.

Eră vorba de împlinirea unei datorii frățești, de resplătirea unui împrumut din partea frunțașilor noștri față cu masa cea mare a neamului.

Poporul nostru, din fericire, nu cunoaște deosebire de clase sociale. Cu toții noi cărturarii am răsărit din aceeași colibă țărănească: unii mai curând, alții numai în timpul din urmă. Singura deosebire între noi p ate fi, că unii ne-am hrănit în copilărie cu prescură de grâu curat, iar alții cu pâine neagră de seacă, dar ambele frământate de aceeași mână harnică a țărâncei române și dospite cu același aluat.

Imprejurările, și poate și hărnicia personală, ne-au făcut pe unii mai învățați, mai avuți sau mai cu vază decât fratele nostru, rămas la coarnele plugului. Nu trebuie să uităm însă, că pentru a ajunge la învățătura, la averea și la vază, de care ne bucurăm astăzi, părinții sau dacă nu ei, moșii noștri, au jertfit aarape tot avutul lor, ba adese ori și au tras chiar și bucătura dela gură, numai ca se ne vadă »domni« și să putem duce o viață mai ușoară, cum judecau ei cu mintea omului mâncat de iobăgie, lăsând astfel de cele mai multe ori în lipsă de frații noștri de acasă, rămași și mai departe în suman și în opinci.

Ar fi un păcat strigător la cer, dacă am da uitării aceste jertfe și dacă am căuta să întorcem fratelui nostru dela țeară, aceea ce părinții noștri au luat dela el, ca să ne poată crește pe noi!

De aceea între cărturarii noștri și între săteni nu poate să fie nici o deosebire de interese, nici o deosebire de aspirațiuni. Cu toții suntem fi aceiași familii, vază unuia este vază tuturor, binec unuia este și binec celui alt, iar durerea ori și căruia din membrii familiei se resfrânge asupra familiei întregi.

Cu toții am răsărit din aceeași tulpină, deși unele ramuri au rămas mai jos, iar altele s'au înălțat mai sus; toate însă se hrănesc din același suc dător de viață, supt din pământ de aceleași rădăcini. Când aceste rădăcini se vor putrezi sau se vor usca, întreg arborele este amenințat cu peire.

Tot din aceleași motive nu pot fi deosebiri nici în ceea ce privește caracterul culturii noastre naționale. Cultura noastră nu poate fi decât una și aceeași, întemeiată pe însușirile caracteristice ale poporului nostru. Literatura noastră, dacă voiește se rămână originală, trebuie să se hrănească din concepțiunile poporului și să-și îmbrace produsele în graiul vorbit de el; arta noastră va produce lucruri de preț, numai sprijinindu-se pe motive păstrate în popor. Altfel amândouă nu vor fi altceva, decât niște imitațiuni fără nici un preț, niște plante subrede, cari vor fi culcate la pământ de cel mai mic vântușor.

În viața practică, ca și în cea intelectuală pătura cărturărească nu se poate desface de grosul poporului nostru, dacă nu voiește să ajungă o floare fără rădăcini, un vas fără câmă un chip înșelător, ca apa morților, care se pare că trăiește un minut, pentruca în al doilea să dispară fără nici o urmă.

Așa au judecat înaintașii noștri și cu gândul de a ajuta pe cei mulți, de a lumină pe cei lipsiți de învățătură, de a povățui pe cei rămași în întunec, de a creă o cultură trainică națională, au înființat această însoțire culturală. Frații mai mari, mai iscușiți și mai cu dare de mână s'au însoțit întru dânsii, ca să vie în ajutorul celor mai mici, mai neajutorați și mai sutere și astfel cu toții împreună să sprijinească casa părințească și să susțină vază familiei celei mari românești din această țară.

De aceea Asociațiunea nici nu este o însoțire restrânsă a câtorva oameni cu aceleași îndeletniciri, ci este tovarășia tuturor aceluia, cari poartă în inima lor dorul pentru înaintarea neamului românesc din această frumoasă patrie, iar adunările generale ale ei sunt serbări ale întregii obști românești, zile mari, scrise cu roșu pentru ori și care român cu inima la loc.

Zile de bucurie sunt aceste adunări pentru fiecare fiu adevărat al poporului nostru dar totodată zile de meditațiune, de reflexiune și de reculegere. Cu prilejul lor fiecare român de ori și ce stare și cu ori și ce poziție socială este dator a-și pune mâna pe inimă și a judecă serios, dacă și-a făcut pe deplin datoria față de frații săi de aceeași limbă și de același sânge.

Tu, preot român, ești dator a-ți da seama la zile mari ca cea de astăzi, dacă ai învățat cu destulă râvnă pe poporeni tăi cuvântul lui Dumnezeu, dacă l-ai îndemnat cu cuvântul și cu fapta la dragoste frățească, la pace și la ajutor împrumutat, dacă ai mângăiat pe cel întristat, ai întărit pe cel cuprins de desnădejde, ai povățuit pe cel nedumerit, ai îndreptat pe cel rătăcit, ai dat ajutor celui strămtorat și tuturor acestora le-ai sădit în inimă iubirea de Dumnezeu de neam și de țară? Tu, dascăl român, trebuie să te întrebi, dacă ai sămănat între odraslele încredințate îngrijirii tale sămânța adevăratei științe, dacă ai deprins pe școlarii tăi prin pilda ta cu adevărul nefățurit, cu entuziasmul neprefăcut, cu dragostea de muncă făcătoare de minuni, cu iubire de aproape și cu puterea de a-și stăpâni patimile și pornirile, și a-și îndreptă voința spre tot ce e nobil, frumos și bun? Tu, om al legilor, să-ți dai seama, dacă ai învățat pe frații tăi să trăiască în buna înțelegere unii cu alții, dacă ai împăcat pe cei învrăjbiți, ai apărat pe cei nedreptățiți și în genere prin lucrarea ta ai căutat să iasă biruitoare dreptatea și adevărul? Tu, învățăcelul lui Aesculap, întreabă-te dacă ai sfătuit pe cei mai puțin pricepători, cum să și păstreze sănătatea, dacă ai alergat la timp în ajutorul celor bolnavi și dacă ai întrebuițat toată știința ta pentru restabilirea sănătății lor sdruncinate? Tu om al condeiului și prietin al Muselor, gândește-te, dacă ai dat neamului tău, tot ce putea aștepta dela tine, dacă ai fost în adevăr preot neșovăitor al adevărului și al frumosului, dacă prin scrisorile tale ai propagat între frații tăi iubirea de neam, de patrie și de libertate?

— Tu, pricepătorule în ale banilor, judecă, dacă prin lucrarea ta ai contribuit la întărirea materială a neamului tău, dacă împrumutul dat fratelui tău a fost în adevăr spre binele lui, sau doară l-a incurcat și mai rău și l-a apropiat de totala ruină?

— Tu, plugar cu carte, dă-ți seamă dacă ai învățat pe frații tăi mai puțin luminați, cu pilda, cu cuvântul și cu scrisul, cum să-și îngrijească mai bine țarinile, cum să-și păzească vitele, tovarășele sale de muncă și peste tot, cum ar putea se aibă mai mare folos din munca sa atât de grea și adeseori atât de slab răsplătită?

Voi, femeile dela oraș și în genere acelea, cari a-ți avut parte de mai multă învățătură, nu pregetați a vă întrebă, dacă a-ți sfătuit pe surorile voastre, cum să-și îngrijească pe copilașii lor, podoaba lor cea mai prețioasă și speranța de mâne a poporului nostru, cum să-și conducă gospodăria lor și cum să dea mână de ajutor soților în purtarea greutăților zilnice?

Iar noi toți, membrii ai acestei Asociațiuni, să ne întrebăm, dacă am făcut în cursul anului, tot ce puteam face în cadrele ei spre binele și spre înaintarea neamului din care facem parte.

Dacă răspunsul, ce ni-l vom da la aceste întrebări fiecare pentru sine și toți împreună, va fi mulțumitor, să ne bucurăm împreună cu bucuria aceluia, care și-a împlinit datoria; iar de cumva conștiința noastră ne-ar spune, că n'am făcut ceace se putea aștepta cu drept cuvânt dela noi, ba chiar am dat cu totul uitării datoria noastră, să ne recunoaștem greșala și să ne propunem cu hotărîre în inimile noastre a o îndreptă pe viitor.

Așa numai vor fi adunările noastre niște serbări în adevăr înălțătoare, așa vor fi de niște prilejuri de reculegere și de îmbărbătare în niziunțele noastre spre lumină și spre progres.

Lăsând la o parte orișice preocupare fiecare din noi să ia parte la adunări cu inimă curată, cu hotărîrea de a da pentru binele obșteșc tot, de ce e capabil sufletul său și inima sa, cu sfințenia, cu care ne apropiem de altul dumnezeesc, ca să primim Sfintele Taine ale înfrățirii creștinești.

Deviza noastră într'o adunare de însemnătatea celei de astăzi trebuie să fie: Total pentru cultura noastră, total pentru asigurarea viitorului neamului nostru!

Și această deviză trebuie sigilată fără întârziere cu faptele noastre.

Aceasta o pretinde dela noi originea noastră, trecutul poporului nostru, suferințele seculare, îndurate de strămoșii noștri pentru a ne putea lăsa ca moștenire limba și naționalitatea, jertfele aduse de bărbații mari ai neamului nostru, demnitățile noastre de oameni și interesul bine priceput al patriei noastre mult iubite.

Și fiindcă este vorba de bărbații mari ai ne-

mului, nu cred să pot încheia mai bine vorbirea mea, decât reamintind câteva din cuvintele marului dascăl, pe care l-a dăruit Sălajul poporului nostru, care formează gloria românilor din acest ținut și dela nașterea căruia se împlinesc tocmai o sută de ani.

»Cultura fiecărui popor astăzi e măsura fericii și a siguranței lui, doară mai mult, decât a fost oare-când«...

»Iată ce însemnătate are limba națională la toate gințile: ia regulează mișcările vieții la toate, ca creșterea mișcărilor trupului; le însufiește și le înalță, dacă o stimează cum se cade. Lipsa ei le duce la barbarie, dacă nu știu să se servească cu ea. Numai în brațele ei crește arta și știința numai cu aripile artei și științei zboară industria și negoțul, numai în aceste grădini înflorește fecunditatea națiunilor«...

»Acea ce este apa pentru pești, aerul pentru sbrătoare și pentru toate viețuitoarele, ce este lumina pentru vedere, soarele pentru creșterea plantelor, vorba pentru cugetare, aceea e naționalitatea pentru oricare popor; într'ansa ne-am născut, ea este mama noastră; de suntem bărbați, ea ne-a crescut; de suntem liberi, într'ansa ne mișcăm; de suntem vii, într'ansa trăim; de suntem supărați, ne alină durerea cu cântecele naționale; prin ea vorbim și astăzi cu părinții noștri, cari au trăit înainte de mii de ani.

Naționalitatea e îndemnul cel mai puternic spre lucrare pentru fericirea genului omenesc. Pe care nu-l tragă inima a lucra pentru a națiunii sale glorie și fericire, acela nu e decât un egoist pentru umanitate, pe care păcat, că l-a decorat natura cu formă de om. Naționalitatea e libertatea noastră cea din urmă și limanul salutei noastre viitoare«.

Inchinându-mă memoriei bărbatilor, care au rostit înainte cu 60 de ani aceste adevăruri, declar adunarea generală a »Asociațiunii« din anul acesta de deschisă.

Din România.

Dela Curte. Din Sinaia ni-se comunică că M. S. Regele se află de deplin restabilit. Suveranul face în fiecare zi preumblări pe jos în parcul castelului Peleş.

Ofițeri austriaci la Sinaia. Generalul Probst, comandant al corpului de armată din Transilvania urmat de 10 generali și coloneli austriaci, printre care și dl general Șandru, comandantul brigăzii din Brașov, au sosit Duminecă la orele 3.20 dimineața cu expresul de Arad, la Sinaia, pentru a saluta pe suveranul nostru. Ei vor fi primiți de M. S. Regele și reținuți la dejun la Castelul Peleş.

Scrisoarea d-lui Fallières către regele Carol. M. S. Regele a primit, din partea d-lui Armand Fallières, președintele republicii franceze, o scrisoare de mulțumire pentru conferirea Ordinului Carol I.

Tablouri pentru popor. Ministrul lucrărilor publice a cumpărat, în total, 250 tablouri murale ale MM. LL. principele și principesa moștenitoare cum și Voievodului Ștefan-cel-Mare, tablouri editate de societatea »Steaua« pentru răspândirea culturii în popor.

Millitare. Dl I. I. Brătianu, ministru de interne și adinterim la războiu, a primit ieri în audiență pe dl colonel Garcia, din armata spaniolă, sosit în București.

Știința română în străinătate. Dl profesor Toma Ionescu, decanul facultății de medicină, a plecat aseară în străinătate. D-lui va lua parte la Conferința internațională de chirurgie care va avea loc la Bruxelles la 22 Septembrie d. v. la Conferința francez de chirurgie dela Paris la 5 Octombrie și la Conferința internațională de chirurgie a căilor urinare ce va avea loc la Paris la aceeași dată. Dl profesor Toma Ionescu va face mai multe comunicațiuni la aceste conferințe și se va întoarce în țară în primele zile ale lunii Octombrie.

Decorații bulgare pentru funcționarii români. Guvernul bulgar a acordat următoarele decorațiuni funcționarilor dela C. F. R. și N. Fl. R. al cărui nume urmează: d-lui Râmuiceanu, sub director general al C. F. R. s'a conferit crucea ordinului »Meritul Civil« în gradul de mare ofițer.

D-lui Th. Herescu, sub-inspector de mișcare, ordinul »Sf. Alexandru«, în gradul de ofițer.

Dl N. G. Cantunari, sub-inspector de mișcare, cavalier al ordinului »Sf. Alexandru«.

Dl Al. Periețeanu, inspector de mișcare, ofițer al ordinului »Meritul Civil«.

Dl Anton Ionescu șef de stație, cavalier al ordinului »Meritul Civil«.

D-lui L. Chrichon, mecanic la C. F. R., s'a acordat crucea de argint a ordinului »Meritul Civil«.

D-lor C. Bergnanu, E. Ionescu și St. Alexandrovici, li-s'a conferit »medalie de argint pentru serviciu credincios«.

D-lor Gr. P. Toma, Em. Popescu, Gh. Ștefan și Gr. Alexandru, li-s'a conferit »medalia de bronz« pentru serviciu.

D-lui I. Ionoveanu, căpitanul portului Giurgiu, s'a conferit crucea de mare ofițer al ordinului »Meritul Civil« iar d-lui V. Inescu, dragoman la căpitania portului Hirni, s'a conferit »medalia de argint« pentru serviciu credincios.

Decretele de notificare se vor publica peste câteva zile în »Monitorul Oficial«.

Evenimentele din Turcia.

Un manifest al »Comitetului junilor turci«.

»Comitetul pentru unire și progres« publică un apel către popor zicând că sultanul acordând libertatea și Constituțiunea, întreaga țară este inspirată de grațitudine către sultan căruia poporul, fără deosebire de naționalitate, îi este devotat.

Este timpul de a sfârși manifestațiunile. Intre sultan și popor nu mai există trădători.

Noul minister este demn de încredere dar nu va putea îndeplini reformele de cât numai dacă poporul nu se va amesteca în afacerile de guvernământ.

Comitetul invită populațiunea la unire și declară că nimeni nu are dreptul de a cere pedepsirea cuiva în numele națiunii. Procederea comitetului a fost întotdeauna legală.

Comitetul va urma și în viitor aceeași cale de fapt pe care comitetul a realizat dorințele sale fără vărsare de sânge și a provocat admirațiunea străinătății.

Pentru a nu se perde roadele câștigate, comitetul recomandă respectul și supunerea față de sultan și încredere în guvern care va fi judecat după faptele sale.

Publicul a stat în spatele unui cordon de trupe.

Trupele și publicul au aclamat pe sultan cu entuziasm. Sultanul urma corpul diplomatic și a asistat într'un kiosc special după Selamlâk la audiența colectivă a întregului corp diplomatic.

Ambasadorul italian, decanul provizoriu, primise prea târziu depeșa care invita pe tot corpul diplomatic să asiste la Selamlâk și care anunța că va urma o audiență colectivă.

Sosirea lui Izzet pașa la Paris.

— După ziarul »Petit Parisien« Izzet pașa a sosit la Marsilia pe un vapor francez numit »Saghajen« de unde s'a dus îndată la Paris.

Izzet pașa a fost recunoscut de doi turci cari se găseau pe vapor, deși își răsese barba.

Prezentarea noului minister la sultan.

După Selamlâk sultanul a primit noul minister în corpore și apoi tot corpul diplomatic.

Sultanul având la dreapta sa pe marele vizir și la stânga pe ministrul afacerilor străine a citit în turcește o declarațiune zicând că a restabilit Constituțiunea și că își va da cuvântul său de suveran că o va respecta și că va lucra de acum înainte strict după Constituțiune. Tewfik pașa a citit în urmă traducerea franceză acestei declarațiunii.

Ambasadorul italian imperial, ca decan provizoriu, a răspuns repetând felicitările corpului diplomatic exprimate deja Vinerea trecută și a exprimat bucuria pentru acest eveniment care a bucurat pe toată lumea și a adăogat că de aci înainte Turcia va avea ministrii responsabili.

A terminat făcând urări pentru sultan și pentru nobila națiune turcă.

Sultanul a dat mâna fiecărui șef de misiune și a exprimat plăcerea de a vedea împrejurul său corpul diplomatic.

Jurământul soldaților turci.

Iată textul jurământului soldaților țarei pe Constituție:

Valahi vilahi! În numele lui Dumnezeu, jur pe onoarea mea că voi apăra toată viața până la ultima picătură de sânge Constituția acordată sub iubitul padișah, voi apăra libertatea patriei în contra atentatelor și voi apăra pe Padișah cât timp va menține constituția.

Mișcarea de emancipare a femeilor.

În Salonic a avut loc în parcul din fața turcului alb, prima întrunire a uniunii pentru emanciparea femeilor turce.

La apelul lansat de către comitet către toate femeile din Turcia au răspuns vre-o câteva sute de femei, între cari mai multe delegațiuni din diferite orașe ale imperiului. Femeile se simt încă oarecum jenate în mișcarea de emancipare se vede însă de pe acuma că în viitor vor răspunde mult mai multe femei. Bărbații, cari până acuma n'ar fi putut participa la o adunare de femei, au asistat la întrunire de astădată neimpiedecați.

Număroase doamne din societatea înaltă, au venit îmbrăcate în costume europene de mare lux.

A vorbit între alții și dr. Niazim-Bey care a spus femeilor că era sclăviei lor e sfârșită, și că își pot ridica voalul fără temere. Doctorul Nazim-Bey a fost foarte aplaudat.

Raportul general

al Comitetului Central al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« către adunarea generală, convocată în Șimleu, la 7 și 8 August n. 1908.

(Urmare).

Fonduri și fundațiuni. Datele referitoare la fondurile și fundațiunile »Asociațiunii« se găsesc în darea de seamă a casierului anexată la acest raport.

În cursul anului 1907 »Asociațiunea« nu a primit nici o fundațiune nouă. Dintre cele primite în cursul anilor precedenți, date destinațiunii, s'au împărțit burse și ajutoare, conform literilor fundaționale. Lista bursierilor o anexăm sub G). Restul fundațiunilor se găsesc în cursul lor normal.

Domnul Stroe Belloescu a făcut o donațiune de 1000 cor., care s'a adăogat la fondul general, iar venitele, conform dorinței donatorului, se împart mesei studenților universitari români din Cluj.

Fondul cultural al băncilor, în cursul anului 1907, a crescut cu 153.— cor. împreună cu interesele curente.

Averea »Asociațiunii«. Din raportul anexat sub H), asupra averii »Asociațiunii« și din proiectul de buget prezentate de casierul »Asociațiunii« se poate vedea că anul trecut, din punct de vedere financiar, a fost un an mai bun decât mijlociu. Averea totală administrată de »Asociațiune«, cu sfârșitul anului 1907, e de 896,899.— cor. din care sunt a se scădea datoriile de 57,415.— cor. Averea se prezintă cu o creștere de 14,668.— c. față de anul 1906. Această creștere provine mai

ales din participarea fondurilor și fundațiilor la emisiunile nouă.

Fondul general prezintă o sporire de 2074 c. încasările dela membri, în cursul anului 1907, au fost de 20,597 cor., prin urmare a fost cel mai bun an din câte a avut vre-odată »Asociațiunea. A întrecut bugetul cu 4,597 cor.

În ce privește proiectul de buget, observăm că acesta a rămas în marginile bugetului din anul trecut. Schimbări neînsemnate s'au făcut numai la pozițiile absolut necesare.

Scoala civilă de fete. Școala civilă de fete a »Asociațiunii«, în cursul anului școlar 1907/8, a funcționat normal și cu rezultate pe deplin mulțumitoare.

Din anuarul școlii, anexat la acest raport, relevăm următoarele date: în anul școlar 1907/8 au fost înscrise în cele patru clase civile 128 eleve, iar în cursul complementar 15 eleve. Din tre elevele scrise la școala civilă, s'au prezentat și promovat la examen 123 de eleve, iar în cursul complementar s'au clasificat și promovat 14 eleve. Cursurile s'au început la 1 Septembrie n. 1907, iar examenele dela sfârșitul anului școlar s'au ținut dela 22—28 Iunie n. a. c. sub conducerea dlui protopop Nicolae Togan, delegatul comitetului central.

Școala a fost inspectată, din partea »Asociațiunii«, prin dl. prezident Iosif Sterca Șuluțu, iar din partea statului de către inspectorul și sub-inspectorul reg. de școale, precum și de un delegat al ministerului ungar de culte și instrucțiune publică. Toți au rămas pe deplin mulțumiți cu localul școlii și cu progresul făcut de eleve în obiectele de învățământ.

Corpul didactic se compune din directorul școlii, 2 profesori definitiv, 3 profesoare, 2 catecheți, 6 instructoare și 3 instructori.

În internatul școlii au fost adăpostite 105 eleve, față de 77 din anul școlar trecut, dintre aceste 102 au urmat școala civilă a »Asociațiunii«, iar 3 școala elementară a Reuniunii femeilor române din Sibiu. Internatul a fost îngrijit de o directoare, două guvernante și două bone.

Veniturile școlii au fost de 65,756.75 cor. iar cheltueli de 58,171.18 cor. (Va urmă.)

NOUȚĂȚI.

ARAD, 10 August n. 1908.

— **Știri personale.** P. S. Sa episcopul Aradului Ioan I. Papp a plecat cu trenul de azi dela orele 12 și jum. către Caransebeș pentru a lua parte la funerariile adânc regretatului episcop Nicolae Popea. P. S. Sa a fost însoțit de către Prea Cuviosii părinții arhimandriți Vasile Mangra și Augustin Hamsea, de părintele Cornel Lazar și de ieromonahul Dr. Iulian Suciu.

— **Insultarea lui Björnson.** »B. H.« dă în numărul său de Duminecă o mostră de ton urban și de respect pentru adversarii din străinătate ai poporului unguresc. Într'un articol intitulat »Hungaria irredenta« numitul ziar spune cuvânt cu cuvânt următoarele: »Agitatori mincinoși fac să creadă pe oamenii mari din străinătate ramoliți la creier că rassa ungurească asuprește pe slovaci, români și croați.«

Aluzia cum vedeți, e foarte fină și e greu să găcești de cine-i vorba.

Intrebăm însă. Dacă bărbații de stat unguri ar fi reușit să prindă pe Björnson în mrejele minciunilor lor, ce osanale s'ar fi tras la adresa marelui bard al nordului, care însă plutește impasibil și nealins de noroiul ce i-se svârle, urmărind cu neclintire idealul de umanitarism și dreptate pentru care a luptat întotdeauna.

— **»Gazeta Transilvaniei«** desminte știrea că dl. Ioan cav. de Pușcariu a dăruit suma de 50.000 de cor. pentru fondul ziaristilor români. D-sa a dăruit suma de 50 cor. Dl. Ioan cav. de Pușcariu, spune »Gazeta«, deși a făcut una din cele mai frumoase cariere ca funcționar în serviciul statului, nu dispune de o avere care i-ar permite să dea o sumă atât de mare fondului

ziariștilor noștri. Știrea a fost reproducă de noi după ziarul »L'Indépendance Romaine«, unde probabil s'a strecurat printr'un lapsus și regretăm că am dat indirect loc acestei neînțelegeri.

— **Balonul austro ungar.** În cercurile militare austro-ungare s'a pornit o acțiune serioasă pentru construirea unui balon dirijabil. Prima dar esențială piedică a fost înlăt rată, greutatea materiale permit în sfârșit realizarea proiect lui. E interesant, că sprijinul material l-au dat oameni privați, indemnai de această inițiativă însuși ministrului de război Schönaich.

— **Pentru »Țara Noastră«.** După două săptămâni de meditare »Țara Noastră« nu găsește să ne răspundă decât tot cu chițibușuri și cu răstălmăcirii de cuvinte și pasagi trunchiate. Dacă după atâta timp confrății din Sibiu nu pot aduce argumente, să poate deduce în mod logic că aceste argumente lipsesc. Atitudinea noastră este limpede în această chestiune și cine e de bună credință nu poate să se anine de frânturi de propoziții, ci înțelege că nu a fost vorba de o propunere pozitivă pentru închiderea școalelor cide sulevarea în treacăt a unei idei.

Dacă cineva este de rea credință, atunci veți înțelege că orice discuție e de prisos. Am avut pe-o clipă naivitatea de-a încerca să discutăm cu un adversar care nu vrea să ne înțeleagă. »Țara Noastră« va putea în felul acesta să urmeze înainte cu »discuția« până la infinit, explicând și tălmăcind, suind și învârtind la cuvinte și fraze judecând și osândind în mod categoric și »inapelabil« deputați și ziare — noi nu o vom mai turbura în monologul ei.

Aveți, stimaților confrăți libertatea de-a continua în dragă voe reprezentările d voastră săptămânate făcând când pe gravii, când pe sentențioșii, când pe duhlii și vă asigurăm că iele vor găsi toată aprecierea pe care o merită înaintea publicului de minori căruia par a fi destinate.

Puteți să vă faceți caraghioși ca viespele, care mănios, amenință să doboare cu înțepătura sa copacul uriaș din a cărui scorbură a ieșit.

Toate, toate vi-se vor permite căci bufonul are dreptul de-a face toate ghiduşiile și comedile, chiar și aceea de-a face pe seriosul, dar ca și bufonul un singur drept nu veți putea reclama: acela de-a fi luăți în serios.

Deși ziarul nostru nu apare decât de șase ori pe săptămână nu ne rămâne timpul și locul necesar pentru a urmări amuzantele d-voastre comedii și tumbes pentru cari aveți timp și loc destul odată pe săptămână.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la armașul lui Müller Somlyai, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cistălate 72 cr. Vă rugăm să fiți atenți la firmă.

Felurimi.

Napoleon I autor dramatic. — Numărul din urmă al revistei italiene »Scena Illustrata« publică un articol foarte interesant despre Napoleon I ca autor dramatic.

Reprezentarea piesei »Cid« de Corneille a făcut asupra tină ului Bonaparte o impresie așa de adâncă încât s'a hotărât să încerce să scrie și el tragedii clasice.

Napoleon începu să scrie o tragedie »Hector« dar îndată după isprăvirea actului al patrulea fu numit general de brigadă — astfel că manuscrisul început și aproape de isprăvire fu pus deocamdată la o parte.

Peste 11 ani, în 1805, o întâmplare îi aduse din nou sub ochi manuscrisul din tinerețe, care după ce-l citi din nou, i se păru că-i vrednic să-l isprăvească și să pună să i-se reprezinte lucrarea dramatică. Chiemă pe poetul Luce de Lancival și-i dete manuscrisul, care apoi a fost înaintat sub numele poetului Comediei franceze. Dar artiștii dramatici îi respinseră piesa.

Când se întorse Napoleon la Paris dela încoronarea din Milan, afiă chipul disprefuitor cum îi fusese tratată tragedia. Imediat scrise pe dosul manuscrisului: »Artiștii de la Comedia franceză vor trebui să joace piesa pe care au făcut dobitocia s'o respingă — Napoleon«.

Peste două ore, piesa fu primită în unanimitate, iar peste trei săptămâni fu jucată ca premieră, în fața Curții întregi.

Succesul a fost mare. Presupusul poet fu răsplătit cu legiunea de onoare.

Ultime informațiuni.

Condoleanțele Maj. Sale Impăratului.

— Prin telefon. —

Caransebeș, 10 August. (Dela trimisul nostru special). Trupul episcopului N. Popea a fost îmbalsamat de către dl. Dr. Popazu ajutat de alți doi medici.

A făcut cea mai adâncă impresie faptul că a doua zi după moartea episcopului Popea a sosit următoarea telegramă de condoleanță dela cancelaria de cabinet a M. Sale împăratului.

Iată textul nemțesc al telegramei:

Seine kaiserliche und königliche Majestät sprechen seiner bischöflichen Gnaden Nicolaus Popea, Karansebeser griechisch-orient. Bischofs der Diözese Ihr Beileid aus.

Kabinettskanzlei.

Românește:

Cu prilejul decedării domnului episcop al Caransebeșului Nicolae Popea, Majestate. Sa împărătească și regească exprimă dicezei condoleanțele Sale.

(Cabinetul de curte).

Au mai sosit condoleanțe dela P. S. Sa episcopul Aradului, dela Academia Română care va trimite la înmormântare un reprezentant special, dela dl. Alexandru Mocioni de Foeni, dela episcopul rom. cat. de Timișoara, dela președintele »Asociațiunii«, prefectul comitatului Caraș-Severin, dela episcopul Dunării-de-jos (România) dela baronul Duca, dela episcopul Letici, dela comandantul corpului de armată din Timișoara Liborius Frank, dela P. S. Sa mitropolitul Meșianu și multe alte telegrame.

Testamentul regretatului defunct s'a publicat la judecătoria de azi.

Nicolae Popea și-a lăsat toată averea în valoare de 250.000 de cor. pentru scopuri bisericesti și culturale.

Despre cele din urmă clipe ale decedatului află că Joi noaptea P. S. Sa a fost împărțit cu sfintele taine. Agonia a început Sâmbătă dimineața. Conform buletinului medical moartea a fost pricinuită prin apoplexie.

Inmormântarea va avea loc mâine Marți 11 l. c. la orele 9 înainte de prânz.

Doliul diecezei.

Caransebeș, 10 Aug. la orele 6 1/2 p. m. (Dela trimisul nostru special). Conzistorul diecezan din Caransebeș a adresat tuturor preoților și învățătorilor o circulară iscălită de părintele arhimandrit Filaret Musta în care se amintește în cuvinte foarte elogioase episcopul Popea.

»Câta vreme vom fi români ortodoksi numele lui Nicolae Popea se va rosti cu cea mai adâncă venerațiune«, zice circulara. În circulară, se ordonă ca în toate bisericile din dieceză timp de 9 zile, să se tragă în fiecare zi clopotele. Pe toate bisericile și școlile diecezei se va arboră steagul negru în semn de doliu.

Până la întregirea scaunului de episcop de Caransebeș devenit vacant, în bisericile diecezei se va pomeni numele P. S. Sale mitropolitului Ioan Meșianu.

P. S. Sa episcopul Aradului la Caransebeș.

La 6 ceasuri p. m. a sosit cu trenul despre Arad P. S. Sa I. I. Papp, episcopul Aradului însoțit de suita sa și a fost întâmpinat la gară de întreg conzistorul în frunte cu părintele arhimandrit F. Musta.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

Banca Națională a României.

«Detentorii acțiunilor Băncii Naționale a României sunt înștiințați că, cu începere dela 1 August 1908, vor primi de fiecare acțiune un acent de 50 lei din dividendul cuvenit pe anul 1908».

Calfe destoinice de văpsitorie

găsesc ocupațiune statornică la
SCHUSCHNIG
 succesorul **ERNST KLEIN**
 SIBIU (Hermanstadt) Honterusgase 4

Vind 120 bucăți de puști eftine, carabine

sistem WERNDL cu încărcarea în partea posterioară. — Sunt foarte potrivite pentru păduri, pădurari și jitari și le vind cu prețuri foarte avantajoase. Cu stimă:

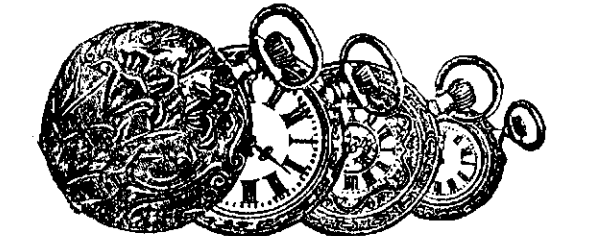
Müller Ferencz, puskamüves
 ARAD, Boczkó utca numărul 10.

Instiintez pe on. publică că mi-am mutat măcelăria pe Szabadság-tér în edificiul leatrului vechiu unde, vind carne proaspătă de porc cu 68 cr. Untură curată cu 68 cr., slănină, cu 68 cr., șunca afumată cu 90 cr. Inainte 80 cr. cotlete 90, coaste 72, picioarele cu 60, mațele cu cele mai favorabile prețuri de zi. Mațe și săpun de uscat de casă, varză acră, napi crastaveți și piperci se pot căpăta în măcelăria lui **Garay Károly**, în Arad pe Szabadságtér.



Mare atelier special pentru reparat ciasornice.

CLUJ (KOLOZSVAR)
 Széchenyi tér 6 sz.



Se repară în mod special tot felul de ciasornice de buzunar, cu pendulă și ciasornice cromometrice

cu prețurile cele mai favorabile pe lângă garanție.

Solicitând binevoitoarea încredere rămân
 Cu distinsă stimă;

Blázi Sándor
 ciasornicar specialist.



Crema Salvator cel mai bun cosmetic pentru mâni și față, contra pistruiilor și a necurătenilor de pe față. 1 borcan 1 cor.
Pudra Salvator, apără fața de părleală și face pelea albă ca laptele. Albă, roză și crem, 1 cutie 1 coroană.
Săpun Salvator, în timpul cel mai scurt face pelea fină și fragedă. 1 bucată o coroană

Praf de pele Salvator Nr. III. un medicament sigur contra a-sudării mânilor și a picioarelor, absolut nestricăcios. 1 cutie 1 coroană.

Soirot de vin (Franzbrandwein) Salvator. Un medicament de casă cunoscut care nu trebuie să lipsească din nici o casă. Se recomandă la orice răceală, durere de cap, migrenă, junghiuri, reumă și ischios. Prețul unei sticle 1 coroană.

Schwedische Tropfen. (Picături de Svedia) o doftorie probată contra boalelor de stomac. O sticlă originală 1 coroană.

Balsam pentru bătători depărtează repede bătătură, pelea întărită sau negei. Prețul unei sticle cu pensulă 70 fileri.

Toate aceste preparate sunt numai atunci veritabile, dacă sunt provăzute cu marca de scut «Salvator».



Comandele din provincă se execută prompt și cu băgare de seamă.

S. Mittelbach,
 farmacia și drogheria la Salvator.
Zagrab
 (Croația).

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlichs

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.
 :: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efluesc imediat și se trimite cu rambursă.

Gustav Stuchlich
 Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Recomandat de ministerul de culte și instrucți
 ———— Multe recunoștințe ————
ZWÖRNER B.
 PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE
 KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întample prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —
 Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate! —

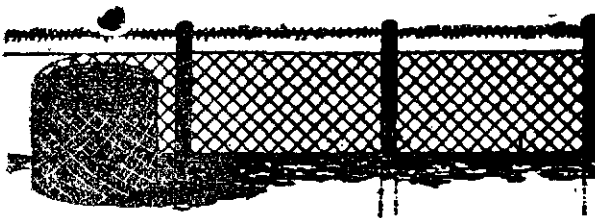


Sontağ Marton

fabrică de somiere de sârmă, zlituri pentru trăsuri și de site

Kassa. Str. Szerecsen Nr. 1.

Fac tot felul de grilage de sârmă, dela cele mai simple până la cele mai împodobite. Fac rețele de sârmă pentru îngrădirea



curților de fazan, păduri, vil, grădini de poame, curți, parcuri și curți de galițe,

ciururi de pământ și nisip ștergătoare de picioare din sârmă

cu un cuvânt tot felul de obiecte de sârmă somerie elastice de sârmă și zlituri elastice de sârmă de oțel. Grilagiurile făcute după model sunt ieftine și întrece toate grilagiurile prin trăinicie și practicitate.

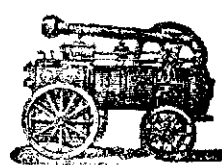
Szatmáry Mihály

MEȘTER DE CAZANE

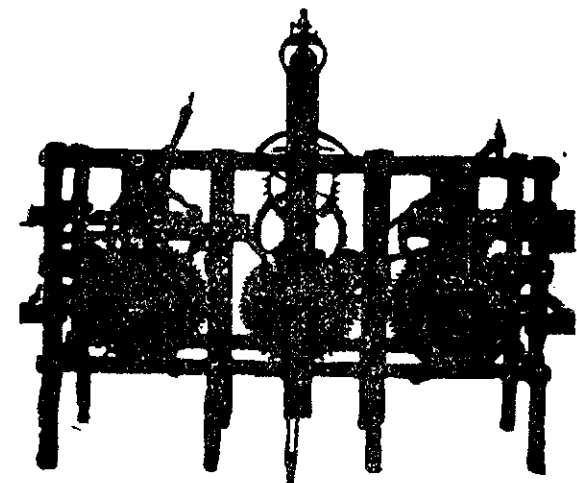
Szeged, strada Pille nr. 25.

Intreprindere atât în loc cât și în provincie tot felul de reparări de cazane, mașini și locomobile la moare de aburi și fabricii de șpirt. Aceste le efluetuește cu prețuri favorabile și pe lângă garanție.

La chemare prin scris, vin în persoană ori și unde.



MEZEY DEZSO, ciasornicar de turnari.
 ORADEA-MARE, str. Szent János nr. 320.



Am onoare a atrage atențiunea on. publică asupra atelierului meu de ciasornice de turnari unde se fabrică ciasornice excelente al căror mecanism a fost premiat la mai multe expoziții, cu roatele principale făcute din metal roză, cu fuse separate mobile, cari înlesnesc tragerea ciasornicului și sârma care ține greutatea e din fer tincaut provăzută cu saluri de fer și cu șuruburi cari regulează pendula. Mă ancajez a aragea ciasornice de turnarea, pe lângă garanție și rezponzabilitate, despre mergerea exactă a ciasornicelor garantez.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor
de a-și procura cineva instrumente mu-
zicale de tambură

Andrija Car

Ruziena ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.



Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele
mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimite gratuit și porto franco.

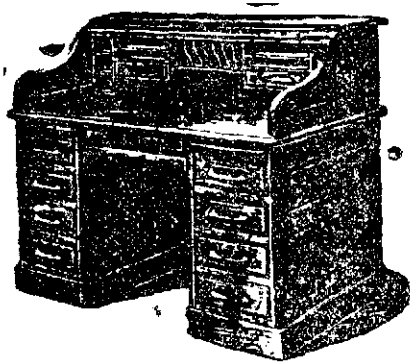
Gergely István,

măsar de edificiu și mobile de artă.

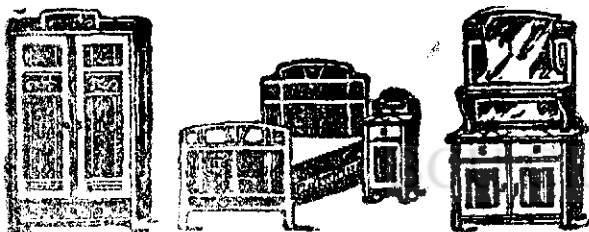
Fabrică cu desenuri patentate.

Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și
provincie: primește montarea edificelor
a odăilor și bucătărilor, precum și ca-
fenele, birouri, și prăvălii mai departe
lucrează portale după desenul dat sau
după adesele proprii dela cele mai sim-
ple până la cele mai complicate cu preț
favorabil și executate cu punctualitate.



Lucrul bun și frumos nu e scump.



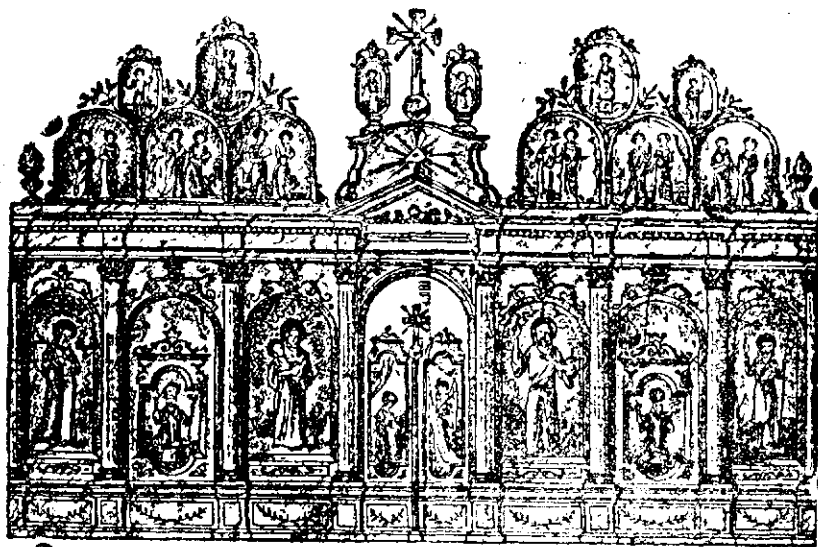
Masă de desen patentată
atât pentru școli cât și pentru
scopuri particulare, potrivită
pentru orice formațiune cor-
polară. — Primesc aranjarea
bisericeilor a școalelor și a
locațiilor, a cafenelelor bir-
ourilor etc. după modele date
sau după desene proprii dela
cea mai simplă executare,
până la cea mai complicată.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Ma angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,



Statui sfinte din piatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor ce-
lebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de
biserici și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze atelierul
meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă
stațiunile lui Hristos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimite gratuit. — Pentru a ușura negocierile mă
duc pe che tuellile mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.

Grosz Nagy Ferencz,

farma-
cist :: **Debreczen** :: farmacia ::
„Arany egyszervu“

Hajdusági
Bajuszpedr G.



Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materii neunsuroasă. Efec-
tul se vede foarte înțe și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin postă
se trimite numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

ia culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn
din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn

BAJA (BACICA).

Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

CEASURI DE TURN

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici,
cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în
prefucrare solidă. — Afară de aceea atrage lua-
rea aminte a onorațiilor preoți și a onoratele
comitetei bisericesti asupra

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acor-
duri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi;
afară de aceasta se repară ciaturile de turn pe
lângă chezășie. — Onoratele comitete și pleba-
nile precum și curatorii primesc avantajul de a
plăti în rate. Servesc, la dorință, cu budget, gratis.